

**แนวทางการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
การดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2**

**Performance-oriented Budget Management Approach to Increase
the Efficiency of the School's Budget Operations and Expand
Educational Opportunities under the Jurisdiction of Saraburi Primary
Educational Service Area Office 2**

จตุพร จตุรพรหม¹ ดร.ไตรรัตน์ สิทธิกุล² รศ.ดร.กิตติมา เจริญหิรัญ³

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม¹

อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต^{2,3}

สาขาวิชาบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม^{2,3}

Jatuporn Jaturaprom¹ Dr.Trairat Sittithun² Assoc.Prof.Dr.Kittima Chareonhirun³

Master's degree students Department of Educational Administration

Siam Technology College¹

Advisor Master of Education Degree Program^{2,3}

Department of Educational Administration Siam Technology College^{2,3}

E-mail : montiramitpracha@gmail.com¹

Received : 15 August 2024

Revised : 29 August 2024

Accepted : 2 September 2024

บทคัดย่อ

การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting: PBB) เป็นระบบงบประมาณที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรหรืองบประมาณที่ใช้ไปกับผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น โดยมีเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่เน้นการร่วมคิดร่วมทำ และรับผิดชอบงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย เพื่อให้มีผลงานเป็นรูปธรรม จะเน้นให้สถานศึกษาได้มีการบริหารงานในเชิงระบบ เน้นให้ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย การวางแผนกลยุทธ์ และผลผลิตต่อการปฏิบัติงาน มีการประเมินผลของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ มีความสอดคล้องกับความพยายามในการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพ

การบริหารงานของสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา แนวทางการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 103 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970) หลังจากนั้นได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านงบประมาณไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 5 คน โดยนำหัวข้อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน มาสัมภาษณ์ และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนงบประมาณ ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมา ด้านการบริหารสินทรัพย์ ($\bar{X} = 4.37$) และ ด้านการตรวจสอบภายใน ($\bar{X} = 4.22$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 2.1) ด้านการวางแผนงบประมาณ ควรมีข้อมูลที่ถูกต้องในการบริหารจัดการงบประมาณและนำผลการดำเนินการที่ผ่านมาเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้ได้แนวทาง นำมากำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์

เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ รวมถึงการจัดทำแผนงานโครงการ 2.2) ด้านการคำนวณต้นทุนของกิจกรรม ควรมีเกณฑ์มาตรฐานกลางมาวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต เพื่อให้ได้ข้อมูลต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตถูกต้อง แม่นยำ 2.3) ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ควรสร้างความตระหนักรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างและการดำเนินการระบบจัดซื้อจัดจ้าง ต้องเป็นไปตามกฎ ระเบียบอย่างเคร่งครัด 2.4) การบริหารทางการเงินและการควบคุม งบประมาณ ต้องมีการวิเคราะห์ ความคุ้มค่าของโครงการ/กิจกรรม ควรแต่งตั้งคณะกรรมการเร่งรัดและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ 2.5) การรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงาน ผู้บริหารควรตรวจสอบบัญชีเงินฝาก กับรายงานทางการเงิน ดูสถานะทางการเงิน ควรนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดตามและประเมินผล 2.6) การบริหารสินทรัพย์ ควรแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบโดยตรง หากชำรุดหรือเสียหายให้ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ควรเพิ่มการวิเคราะห์สินทรัพย์ให้ถูกต้อง 2.7) การตรวจสอบภายใน ควรเพิ่มศักยภาพความรู้ความเข้าใจ ทักษะของผู้ปฏิบัติงานและบทบาทหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจน

คำสำคัญ : การบริหารงบประมาณ มุ่งเน้นผลงาน ประสิทธิภาพ

Abstract

Performance Based Budgeting (PBB) is a budget system that shows the connection between resources or budget spent and output or results that will occur. There are management conditions that emphasize joint thinking and doing. and take responsibility for the work to achieve the goals.

According to policy in order to have concrete results Emphasis will be placed on educational institutions having systematic administration. Emphasis is placed on allowing those involved in education to participate in analytical thinking, setting visions, missions, goals, and strategic planning. and productivity per work There is a systematic evaluation of educational institutions. can be checked It is consistent with efforts to decentralize educational institutions. To develop the quality of administration of educational institutions Therefore, the researcher is interested in studying Performance-oriented budget management approach to increase the efficiency of the school's budget operations and expand educational opportunities under the jurisdiction of the Saraburi Primary Educational Service Area Office, Area 2, with the objective of studying budget management with a focus on results. To increase the efficiency of the school's budget operations, expand educational opportunities, and study methods for

developing results-oriented budget management. To increase the efficiency of the school's budget operations and expand educational opportunities under the jurisdiction of Saraburi Primary Educational Service Area Office 2

This study is quantitative research. Examples are school directors and teachers who work on school budgets to expand educational opportunities under the Saraburi Primary Educational Service Area Office, Area 2, academic year 2022, a total of 103 people using the sample size determination table according to Krejcie and Morgan (1970), after which a random sample was drawn. By using a simple random sampling method (Simple Random Sampling), the tools used in the research include: Item check questionnaire and a 5-level rating scale. Questionnaire data were analyzed using a computer system. Using a ready-made social science program Statistics used in the research include percentage, mean, and standard deviation. and interview form the researcher conducted interviews with educational administrators of the Expanded Educational Opportunity School who have at least 5 years of experience in budgeting and have academic status not lower than that of a specialist. The topic of results-oriented budget management was brought to the interviews. and content analysis (Content Analysis) to find ways to develop budget management with a focus on results. To increase the efficiency of the school's budget operations and expand educational opportunities under the jurisdiction of Saraburi Primary Educational Service Area Office 2.

The results of the research found that 1) Budget management that focuses on school performance expands educational opportunities under the jurisdiction of the Saraburi Primary Educational Service Area Office, Area 2, overall, there was a high level of practice ($\bar{X}$ = 4.31). When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was budget planning ($\bar{X}$ =4.39), followed by administration. Assets ($\bar{X}$ =4.37) and internal auditing ($\bar{X}$ =4.22) had the lowest averages. The consistency index value is between 0.67-1.00 and the confidence value is 0.97. 2) Guidelines for developing performance-oriented budget management to increase the efficiency of the school's budget operations and expand educational opportunities under the jurisdiction of the Saraburi Primary Educational Service Area Office, Area 2 2.1) Budget planning There should be accurate information in budget management and past performance results should be used as data for analysis. to get

guidelines Used to set vision, strategy, objectives, and success indicators. Including the preparation of project plans 2.2) Calculating the cost of activities There should be a central standard to analyze the cost per unit of output. In order to get correct and accurate cost information per unit of output. 2.3) Procurement system organization Awareness should be created. Clear understanding for operators and related parties regarding procurement regulations and the operation of the procurement system. Must follow the rules Strict regulations 2.4) Financial management and budget control must include an analysis of the worthiness of projects/activities. A committee should be appointed to expedite and monitor budget spending. 2.5) Financial reporting. and operating results Executives should check bank accounts. with financial reports View financial status Technology should be brought in to help with monitoring and evaluation. 2.6) Asset management A person should be appointed to take direct responsibility. If damaged or broken, have it repaired so that it is in ready-to-use condition. Accurate asset analysis should be added. 2.7) Internal audit the potential for knowledge and understanding should be increased. The skills of the operator and their roles and responsibilities must be clearly defined.

Keywords: Budget Management, Performance-Oriented, Efficiency

1. บทนำ

การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting: PBB) ซึ่งเป็นระบบงบประมาณที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรหรืองบประมาณที่ใช้ไปกับผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น โดยมีเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่เน้นการร่วมคิดร่วมทำ และรับผิดชอบงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย เพื่อให้มีผลงานเป็นรูปธรรม คุ่มค่ากับงบประมาณ เน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้โดยปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและยุติธรรม เน้นให้สถานศึกษาได้มีการบริหารงานในเชิงระบบ เน้นให้ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย การวางแผนกลยุทธ์ และผลผลิตต่อการปฏิบัติงาน มีการประเมินผลของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ มีความสอดคล้องกับความพยายามในการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานของสถานศึกษา ดังนั้นการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนต่าง ๆ จะต้องมีการกำหนดนโยบายและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาสูงสุด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

3.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรและตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 103 คน

ตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 86 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610) หลังจากนั้นได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อหาสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน

กลุ่มที่ 2

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 5 คน โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ มีประสบการณ์ด้านงบประมาณไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก 5 ท่าน โดยใช้การคัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในสถานศึกษา ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารงบประมาณ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการคำนวณต้นทุนของกิจกรรม ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงาน ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการตรวจสอบภายใน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 111)

ฉบับที่ 2 แนวทางการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เป็นแบบสัมภาษณ์นำข้อมูลที่มาวิเคราะห์เนื้อหาและจัดลำดับความสำคัญ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง โดยใช้ความถี่ (Frequency)
- 2) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่
  - 2.1) ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยการหาค่า IOC
  - 2.2) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)
- 3) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยการนำเสนอข้อมูลใน 2 ลักษณะ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังต่อไปนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งหน้าที่เป็นครูผู้รับผิดชอบงานงบประมาณ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 65.12 และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 34.88 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 56.98 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 43.02

การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนงบประมาณ ($\bar{X}=4.39$) รองลงมา ด้านการบริหารสินทรัพย์ ($\bar{X}=4.37$) และ ด้านการตรวจสอบภายใน ($\bar{X}=4.22$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านการวางแผนงบประมาณ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำกรอบงบประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (MTEF) ($\bar{X}=4.49$) รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการเขียนแผนงาน/โครงการ ($\bar{X}=4.45$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการวางแผนงบประมาณ ($\bar{X}=4.23$)

ด้านการคำนวณต้นทุนของกิจกรรม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการพัฒนาระบบบัญชีรับ-พึงจ่ายเหมาะสม ($\bar{X}=4.44$) รองลงมา มีการระบุผลผลิตที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ($\bar{X}=4.36$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดประสิทธิภาพประสิทธิผลของงาน/โครงการเพื่อคำนวณต้นทุนกิจกรรม ($\bar{X}=4.34$)

ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีกระบวนการพิจารณาความจำเป็นในการจัดซื้อจัดจ้างทุกรายการ ($\bar{X}=4.31$) รองลงมา มีการจัดทำแผนงานการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเหมาะสมและมีระบบการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดไว้ ($\bar{X}=4.28$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างอย่าง เป็นระบบ ($\bar{X}=4.13$)

ด้านการบริหารงานทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการแบ่งชั้นของการเข้าถึงข้อมูลทางบัญชีทางการเงินอย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.41$) รองลงมา มีการแยกความรับผิดชอบในการอนุมัติสั่งจ่ายกับการเบิกจ่ายรายการทางการเงินที่ชัดเจน ($\bar{X}=4.36$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างศักยภาพให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาจากชุมชนเพื่อการได้รับสนับสนุนด้านงบประมาณ ($\bar{X}=4.16$)

ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการตรวจสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีที่ได้รับอนุญาตเป็นประจำทุกปี ($\bar{X}=4.47$) รองลงมา มีกำหนดเวลาในการรายงานทางการเงินที่สามารถ เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ($\bar{X}=4.44$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กระบวนการที่ยืนยันความสม่ำเสมอของรายงาน การเงินเป็นปัจจุบัน ($\bar{X}=4.09$)

ด้านการบริหารสินทรัพย์โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีระบบการบริหารสินทรัพย์ที่ชัดเจน ($\bar{X}=4.49$) รองลงมา ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารสินทรัพย์ ($\bar{X}=4.45$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดทำระเบียบการใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพและการวางแผนล่วงหน้าในการจัดหาสินทรัพย์เพื่อทดแทนสินทรัพย์เดิม โดยคำนึงถึงกรอบประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (MTEF) ($\bar{X}=4.27$)

ด้านการตรวจสอบภายในโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คณะกรรมการตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระในการรายงานผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.29$) รองลงมา การตรวจสอบภายในดำเนินการอย่างเป็นระบบและตอบสนองหลักการของการบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X}=4.28$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ระบบการตรวจสอบภายในที่ชัดเจน ($\bar{X}=4.07$)

ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 2 โดยผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านการวางแผนงบประมาณ สรุปได้ว่า ควรมีข้อมูลที่ต้องการในการบริหารจัดการงบประมาณและนำผลการดำเนินการที่ผ่านมาเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้ได้แนวทาง นำมากำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ รวมถึงการจัดทำแผนงานโครงการ

ด้านการคำนวณต้นทุนของกิจกรรม สรุปได้ว่า ควรมีเกณฑ์มาตรฐานกลางมาวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต เพื่อให้ได้ข้อมูลต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตถูกต้อง แม่นยำ เชื่อถือได้และงบประมาณที่จัดสรรการดำเนินงานผลลัพธ์ต้องคุ้มค่า วัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพของโครงการ/กิจกรรม ที่ดำเนินการ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลของโครงการ/กิจกรรม

ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง สรุปได้ว่า ควรสร้างความตระหนักรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างและการดำเนินการระบบจัดซื้อจัดจ้าง ต้องเป็นไปตามกฎ ระเบียบอย่างเคร่งครัด

การบริหารทางการเงินและการควบคุม งบประมาณ สรุปได้ว่า ต้องมีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ/กิจกรรม แล้วนำผลการดำเนินงานที่ผ่านมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อวางแผนในปีถัดไป ควรแต่งตั้งคณะกรรมการเร่งรัดและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อกำกับ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณ เบิกจ่ายให้ทันตามเวลา เพิ่มศักยภาพของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้วยการอบรมเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ

การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน สรุปได้ว่า ผู้บริหารควรตรวจสอบบัญชีเงินฝาก กับรายงานทางการเงิน ดูสถานะทางการเงิน ควรนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดตามและประเมินผล เพื่อเป็นการติดตามตรวจสอบข้อมูลให้ละเอียด รอบคอบทุกกระบวนการในการใช้จ่ายงบประมาณและเพื่อความโปร่งใส ถูกต้อง

การบริหารสินทรัพย์ สรุปได้ว่า ควรแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบโดยตรง หากชำรุดหรือเสียหายให้ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ควรเพิ่มการวิเคราะห์สินทรัพย์ให้ถูกต้อง ค่าเสื่อม มูลค่าปัจจุบันของอุปกรณ์ รวมไปถึงการใช้จ่ายงบประมาณให้คุ้มค่าภายใต้งบที่ได้รับจัดสรรที่มีอยู่อย่างจำกัด

การตรวจสอบภายใน สรุปได้ว่า ควรเพิ่มศักยภาพความรู้ความเข้าใจ ทักษะของผู้ปฏิบัติงานและบทบาทหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจน

5. อภิปรายผล

5.1 ผลวิจัยพบว่า ผลการศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 คือ ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ส่วนด้านการตรวจสอบภายใน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานงบประมาณมองว่าการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 2 สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม มีการคำนวณต้นทุนผลผลิตตามหมวดรายจ่าย จัดหาคู่มือแนวทางการบริหารจัดการซื้อจัดจ้างสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินงานกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และการมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้กับบุคลากรอย่างชัดเจน มีการรับรู้นโยบาย แนวทางปฏิบัติตลอดจนให้ความสำคัญต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ที่มุ่งเน้นผลผลิตและผลลัพธ์ของงาน เป็นการเสริมระบบการบริหารโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีการกำหนดเป้าหมายงานต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรม มีแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน มีดัชนีวัดผลสัมฤทธิ์ของงานและสามารถวัดและประเมินผลการทำงานได้ มีการวางแผนทางการเงินที่ชัดเจนมีการวิเคราะห์ความคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิตสุภา ลิขิตรุ่งโรจน์ (2563: 33) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ด้านการตรวจสอบภายใน ด้านการวางแผนงบประมาณ และด้านการคำนวณต้นทุนการผลิต 2) ครูที่มีอายุ ระดับการศึกษาต่างกัน และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.2 ผลวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผู้วิจัยนำมาสรุปและอภิปรายโดยมีความเห็นในแต่ละด้าน ดังนี้

5.2.1 ด้านการวางแผนงบประมาณ ควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนงบประมาณให้ชัดเจนโดยร่วมกันจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้มีระบบการดำเนินงานที่ถูกต้อง ควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนพัฒนาในการใช้จ่ายงบประมาณที่ถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นปัจจุบัน มีการติดตาม ประเมินผลตามระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน มีการอบรมความรู้ ความเข้าใจเบื้องต้นร่วมกันเพื่อให้ไปในทิศทางเดียวกัน รายงานผลการปฏิบัติงานและ การใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อปรับปรุง กำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ในปีต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจากรุวรรณ มาแต่้ม (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้กล่าวว่า แนวทางการบริหารแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ควรสร้างและพัฒนาเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนัก ให้เห็นความสำคัญของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ และกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน

5.2.2 ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต สถานศึกษาควรทำการวิเคราะห์ความเหมาะสมของ ค่าใช้จ่ายเพื่อการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในการติดตามประเมินผล ประเมินทางเลือกที่ทำให้เกิดต้นทุนที่ต่ำกว่าแต่ได้ผลงานหรือผลลัพธ์เต็มได้จากรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ปีที่ผ่านมา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิริญญิกา จันทรขึ้น (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ได้กล่าวว่า ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนกิจกรรม เพื่อบุคลากรของโรงเรียนจะได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำและบริหารงบประมาณ

5.2.3 ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ควรให้มีการจัดซื้อจัดจ้างเป็นขั้นตอนต้องรัดกุมโปร่งใส ตรวจสอบได้ จัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานงบประมาณเห็นความสำคัญของการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหา วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของศศิธร สุวรรณพูล (2566) ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ได้กล่าวว่า แนวทางการบริหารแบบ มุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา ควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างมีการลงทะเบียน คุมสินทรัพย์มีการจัดทำรายงานการเงินและตรวจสอบจากต้นสังกัด

5.2.4 การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ควรสร้างศักยภาพให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาจากชุมชน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในการลงบันทึกรายการทางบัญชีที่ชัดเจน ส่งเสริมจัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเงินและการบัญชีให้มีความรู้ในการดำเนินงาน ใช้โปรแกรมระบบบัญชีได้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิริญญา จันทรชิ่ง (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ได้กล่าวว่า ควรประสานจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ เข้ามาเป็นที่ปรึกษาช่วยเหลือแนะนำ เพื่อให้การบริหารงานทางการเงินและการควบคุมงบประมาณถูกต้องตามมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ

5.2.5 การรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงาน ควรให้มีระบบการรายงานทางการเงินที่ชัดเจน จัดทำข้อมูลฐานะทางการเงินให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน รายงานทุกครั้งที่มีการใช้จ่ายเงิน โดยเอกสารถูกต้องตามระเบียบ ผู้บริหารต้องมีการตรวจสอบ และควบคุมข้อมูลทางบัญชี เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบและรายงานตามแผนงบประมาณของโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยจิริญญา จันทรชิ่ง (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ได้กล่าวว่า ควรมีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

5.2.6 การบริหารสินทรัพย์ ควรจะมีระบบการบริหารสินทรัพย์ที่ชัดเจน ควรมีโปรแกรมระบบทะเบียนควบคุมทรัพย์สิน กำหนดผู้รับผิดชอบในการดูแลการใช้งาน การป้องกันและการจัดเก็บทรัพย์สินของโรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบจากแผนงานในการบริหารสินทรัพย์ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้มีอย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยจรรุวรรณ มาแต่้ม (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้กล่าวว่า แนวทางการบริหารแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา ควรมีการพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ควรสร้างและพัฒนาเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนัก ให้เห็นความสำคัญของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ และกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน

5.2.7 การตรวจสอบภายใน ควรมีระบบตรวจสอบภายในที่ชัดเจน มีนโยบาย มาตรฐานการปฏิบัติงานในการจัดทำรายงานข้อสรุปของคณะกรรมการตรวจสอบภายใน เพื่อนำมาปรับปรุงและตรวจทาน สถานศึกษารับการตรวจสอบภายในจากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในและรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงพัฒนาการทำงานให้ถูกต้องชัดเจนที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิริญญา จันทรชิ่ง (2564) ได้ศึกษา

เรื่อง การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ควรแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะได้นำไปแก้ไขปรับปรุง พัฒนาความสำเร็จผลงานการทำงานของโรงเรียนให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

6. ข้อเสนอแนะ

การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

6.1.1 ด้านการวางแผนงบประมาณ สถานศึกษาควรจัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ โดยพิจารณาทบทวนบทบาทภารกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบ มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อใช้ในการกำหนด โครงสร้าง วัสดุภัณฑ์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ผลผลิต ผลลัพธ์ให้ตอบสนองยุทธศาสตร์การศึกษา และความต้องการของท้องถิ่น

6.1.2 ด้านการคำนวณต้นทุนของกิจกรรม สถานศึกษาควรมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลในการคำนวณต้นทุนผลผลิตที่ถูกต้อง มีการปรับเปลี่ยนระบบคำนวณต้นทุนผลผลิตจากระบบบัญชีเงินสดเป็นระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง และเป็นปัจจุบันเพื่อใช้จัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าของต้นทุนการผลิตกับงบประมาณที่ได้รับ

6.1.3 ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง สถานศึกษาควรมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างมีการจัดทำคู่มือและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน

6.1.4 ด้านการบริหารงานทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าให้เหมาะสมในการใช้จ่ายเงินและการวางแผนการใช้จ่ายเงิน กำกับการใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายที่วางไว้

6.1.5 ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน สถานศึกษาควรมีการแสดงผลงานทางการเงินตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดของทางสถานศึกษาและจากหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาต้องกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติในการบริหารสินทรัพย์ที่ชัดเจน สถานศึกษากำหนดขอบเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจนในการควบคุมสินทรัพย์แบบรวมศูนย์ มีการตรวจสอบพัสดุประจำปี เพื่อซ่อมแซม บำรุง และจำหน่ายกรณีพัสดุชำรุดเสื่อมสภาพหรือกระจายอำนาจ

6.1.6 ด้านการบริหารสินทรัพย์ สถานศึกษาต้องกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติในการบริหารสินทรัพย์ที่ชัดเจน มีการวางแผนกำหนดความต้องการและบริหารสินทรัพย์อย่างเป็นระบบ

6.1.7 ด้านการตรวจสอบภายใน สถานศึกษาควรมีกระบวนการบริหารความเสี่ยงและมีการจัดทำแผนดำเนินการตรวจสอบภายในอย่างเป็นระบบและชัดเจน ควรแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบตรวจสอบภายในที่ครอบคลุมด้านการเงินและผลดำเนินงาน ควบคุมและติดตามการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร มีการตรวจสอบทางการเงิน การบัญชี การใช้จ่ายงบประมาณ ตลอดจนปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาในสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

6.2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

7. เอกสารอ้างอิง

- จิตสุภา ลิขิตรุ่งโรจน์. (2563). *ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นส์. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 6(2).
- จารุวรรณ มาเต็ม. (2561). *การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สำนักหอสมุด. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรัญญา จันทร์ชื่น. (2564). *การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1*. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 12(1).
- ศศิธร สุวรรณพูล. (2566). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1*. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 17(1).

Volume 4 No 2 (May - August 2024)
ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2567)

Wishing Journal Review.
วารสารภาวนาสารปริทัศน์

~ AR 128 ~

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.